

Merre tovább, Heimatmuseum?

A Riedl Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény (illetve Heimatmuseum) 1987-ben kapott nyitási engedélyt. Ekkor nem volt több mint helytörténeti szoba és konyha, és a hozzá csatlakozó Dési Huber István emlékszoba, néhány festménnyel és értékes rajzzal. Jórészt közadakozásból gyűjtötték össze anyagát. Ezen az állapoton azonban mára jócskán túlléptünk. Így Budaörs képviselő-testülete bölcsen döntött, amikor megvásárolta a Budapesti út 47-tel határos szomszédos ingatlant. Egy hónapja adtunk hírt arról is, hogy az önkormányzat a múzeum kezelési és fenntartási jogát, tisztes anyagi támogatás mellett átadta a Budaörsi Német Kisebbségi Önkormányzatnak.

*

2004. májusától nem látványos, de mégis fontos múzeumi változás kezdődik. Arra természetesen nincs lehetőség, hogy azonnal sor kerüljön az új épületek múzeumi célra történő átalakítására, de a tervezése megkezdődött. Az új épületben azonban, megfelelő arányban megosztva, máris helyet kapnak az eddig csak szorongva elhelyezett múzeumi gyűjtemények. Önálló raktárszobákat kap a fotótár, a gyűjtemény népviseleti textilanyaga és egyéb néprajzi értékű anyag is. Az új épületegyüttesben már ez év második felében elkezdjük az időszaki kiállítások felépítését egy-egy önálló gyűjteményi egység bemutatásával. A közelmúltban hunyt el Bathó László özvegye, Csorja Kató. Amikor rokonai, a Hudomel család meghívtak bennünket az özvegy temetésére, megkértem a hátramaradottakat, hogy az eredeti Budaörsi Passió Krisztus alakítójának személyes iratait, fotóit ajánlják fel a gyűjteménynek. Ennél többre is hajlandók voltak, megkaptunk színművészeti főiskolai iratait, egy őt és édesanyját ábrázoló nagyobb méretű szobor modelljét és számos emléket, melyel a közönség végigkövetheti a nehéz sorsú művész életútját. S nekünk ajándékozták az 1934-es Passió-filmtekercsét, mely jobb minőségű annál, amit Riedl Norbert tavaly a Magyar Nemzeti Filmarchívumban talált meg. A kisebbségi önkormányzat elkészítette a film modern változatát is.

*

Jelentős ajándékkal gyarapodott gyűjteményünk a 80 év feletti, de rendkívül fiatal és jó lelkű, budaörsi származású Harasztos-Hammerl Ferenc festőművész jóvoltából is. Számos budaörsi származású imakönyvet, szentképet, zarándoklati emléket ajándékozott a gyűjteménynek, és olyan értékes, egyházi tárgyakat, melyeket restaurátorként töredékekből állított össze.

Hauser József – a Budaörsi krónika szerzőjének – személyes emléktárgyaival Baranyainé Hauser Éva ajándékozta meg gyűjteményünket.

További gyűjtéssel kívánjuk kiegészíteni másik díszpolgárunk, a közelmúltban elhunyt Szakály Mátyás karnagy emlékanyagát.

Már eddig is kaptunk emléktárgyakat Franz Riedl leszármazottaitól De nem törekszünk arra, hogy csak a „nagy emberek” életútját mutassák

be időszaki kiállításaink. A köznapi budaörsi polgár életmódja legalább annyira fontos számunkra! Párkányi József például édesanyja és nagyanyja kézimunka gyűjteményével ajándékozta meg a múzeumot. Ezek sorában akad gót betűs iskolai mintakendő, betűkkel és számokkal, érzésem szerint legalább százéves darab.

*

Szintén, akár önálló kiállításra érdemes képanyagunk a kitelepítésről, a „Vertreibung” időszakából. Az időszaki kiállításokra vonatkozó tervek persze nem azt jelentik, hogy nem kívánunk új állandó kiállítást létesíteni. Erre a régi épület megszépülése után nyílik lehetőség. Éppen ezért a Riedl Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény munkatársai ezekben a hónapokban végigjárják a település családjait, és megkérdezzük, hogy mit tudnának nekünk ajándékba vagy tartós kölcsönzésre átengedni.

Majd ahogy rendbe tudtuk hozni a régi épület nagy pincéjét – vízteleníteni kell – itt szeretnénk megnyitni az idősök klubját, az egykori „Begegnungsstette” mintájára.

Önkormányzati támogatással és pályázatokon elnyert összegekkel szeretnénk folytatni az anyaggyűjtést egy újabb helytörténeti kiadványhoz a Regélő múlt sorozatban, aminek a Rögös utakon munkacímét adtuk. A még köztünk élő, idős budaörsieket itthon és Németországban is szeretnénk felkeresni. Ritter András nagy értékű fotógyűjteményt ajánlott fel gyűjteményünknek kiadásra, így folytatódik A régi Budaörs kötettel megkezdett sorozatunk is.

A Hírközlési Minisztérium pályázatába is bekapcsolódtunk a városi önkormányzat segítségével. Amennyiben elnyerjük, a múzeum anyagának digitalizálására nyílik lehetőség. Ezáltal beléphetünk majd egy országos nyilvántartási rendszerbe, és nem csak rólunk szerezhetnek többen információt, de mi is kölcsönözhetünk más múzeumoktól kiállítási anyagot.

*

Ifjú múzeumpedagógusunk arra készül, hogy a nyári szünet idejére gyermekfoglalkozásokat szervez: többek között német gyermekjátékokat tanít, budaörsi virágoskertet alakít ki ifjú múzeumbarátokkal.

*

Tervünk tehát bőven van. Arra kérjük önöket, támogassák ezután is munkánkat! Ajándéktárgyakat éppoly szívesen fogadunk a múlt emlékeiből, mint kölcsönadott fotókat, melyeket lemásolás után visszajuttatunk. Nyitottak vagyunk minden Budaörsön élő nemzetiség hagyományainak gyűjtésére, megőrzésére, bemutatására.

El ne feledjem: idén is legalább négy diplomadolgozatot írtak a Riedl Ferenc Helytörténeti Gyűjtemény anyagából pályakezdő fiatalok. Ezek a témaválasztások is azt igazolják, a múlt a jelen életének szerves része.

KOVÁCS JÓZSEF LÁSZLÓ
A MÚZEUM IGAZGATÓJA